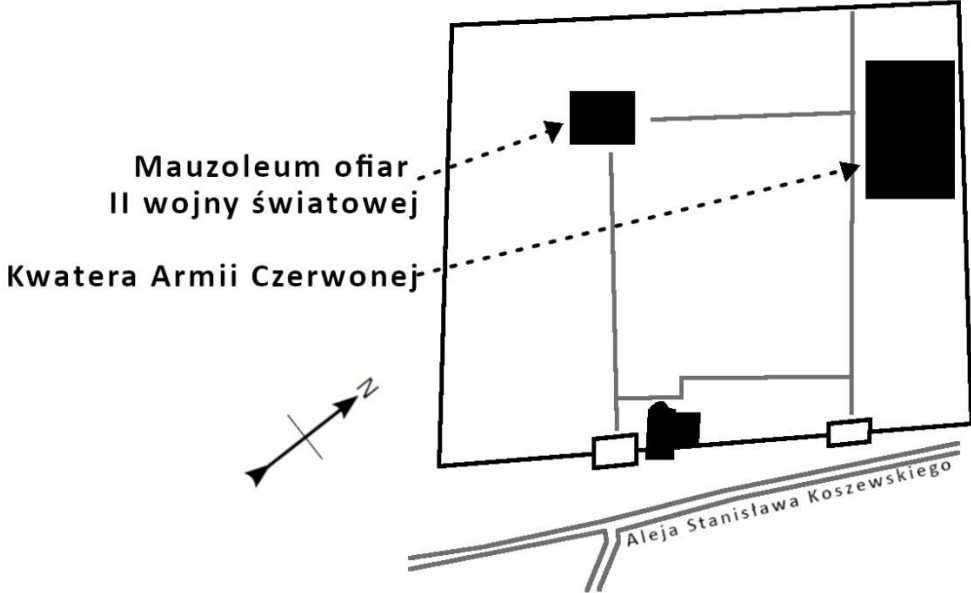

Karta ewidencyjna obiektu grobownictwa wojennego

Gmina: **KOŚCIAN**

Nr ewidencyjny: **3011011_3**

Rodzaj obiektu ¹	Nazwa obiektu		Miejscowość	
MOGIŁA ZBIOROWA	MAUZOLEUM OFIAR II WOJNY ŚWIATOWEJ		KOŚCIAN	
Zdjęcie – widok ogólny	Kategoria	II wojna światowa		
			Adres województwo / powiat / gmina	WIELKOPOLSKIE / KOŚCIAŃSKI / KOŚCIAN
			ulica / lokalizacja opisowa	CMENTARZ PARAFIALNY, al. Stanisława Koszewskiego
			Właściciel / zarządca terenu / działka nr	Parafia Rzymskokatolicka pw. Najświętszej Maryi Panny Wniebowziętej w Kościanie; ul. Kościelna 1 / 301101_1.0001.1737
			Kwaterna, rząd / ewent. lokalizacja opisowa	Na skrzyżowaniu alejek / 52°05'35.5"N 16°38'06.3"E (52.093200, 16.635071)
			Podstawowa informacja o pochowanych	OFIARY TERRORU NIEMIECKIEGO ok. 100 osób
			Datowanie	1945-1947 r.
			Forma ochrony	GRÓB WOJENNY
			Wymiary (szer., głęb., wys.)	ok. 40 m²
			Material	Granit, beton, metal

Szkie sytuacyjny		Opis obiektu i inskrypcje
		Mauzoleum o wymiarach – fundament: 80 m³; piwnica przykryta płytą o grubości 20 cm o pow. 40 m²; środkowy słup pod krzyż: 1,8 m x 1,8 m x 5,5 m, krzyż: 9,5 m x 0,35 m, 12 filarów: 0,65 m x 0,65 m x 5,20 m; wieniec górny z betonu licowany kamieniem brukowym (38 mb); 16 nagrobków granitowych (pierwotnie ze sztucznego kamienia). --- Inskrypcje – zgodnie z załącznikiem.
Stan zachowania i najważniejsze postulaty konserwatorskie	Bibliografia	Dane dot. osób pochowanych, okoliczności śmierci, pierwotnego miejsca pochówku; historia obiektu itp.
Stan grobu dobry. Ofiary egzekucji niemieckich zostały ekshumowane z różnych miejsc i przeniesione do wspólnego grobu w dniach 6 i 7 listopada 1945 r.: 30.10.1945 r. z cmentarza żydowskiego w Kościanie, 31.10. i 2.11.1945 r. z cmentarza Zakładu Psychiatrycznego w Kościanie; a następnie także: 7.11.1945 r. ze Śmigła, 29.03.1946 r. z lasu kurzagórskiego, 31.03.1946 r. z Jarogniewic (jedna trumna z prochami). Mauzoleum zostało wybudowane w latach 1946-1947 wg projektu inż. Józefa Bąka W 2010 r. na mocy porozumienia z Wojewodą Wielkopolskim Gmina Miejska Kościan wykonała naprawę sklepienia i krzyża oraz ułożyła kostkę przed wejściem głównym (Porozumienie z 10.05.2010 r. wraz z 2 aneksami); w 2016 r. wyremontowała opierzenie (DzUWW z 2016 r. poz. 4286).	Baza IPN straty.pl <i>Radość była taka, że trudno ją opisać</i>, www.koscian.net (dostęp: 9.11.2021 r.) Koszewski Marian, <i>Kościańska Księga Śmierci (1939-1945)</i>. Ofiary terroru nazistowskiego, Kościan 1992. USC Kościan, księga zgonów, 1939 r. i 1946 r. Archiwum Państwowe w Lesznie, Akta miasta Kościan, sygn. 1664.	Daty egzekucji w Kościanie: - 2.10.1939 r. (w odwecie za śmierć Volksdeutscha i podpalenie stodoły Niemca; 8 osób; pochówek w grobie masowym na cmentarzu Zakładu Psychiatrycznego w Kościanie); - 23.10.1939 r. na Rynku w Kościanie (18 osób; pochówek na cmentarzu żydowskim w Kościanie); - 7.11.1939 r. w Parku Miejskim w Kościanie (45 osób); - 9.11.1939 r. w lesie Kurzagóra (21 osób). Dodatkowo upamiętniono: - 1 osobę rozstrzelaną w Śmiglu 7.11.1939 r., - 3 osoby zamordowane w Środzie Wlkp. 17.09.1939 r., - 4 osoby zamęczone w obozach koncentracyjnych, - 534 osoby zamordowane i pochowane w lesie koło Jarogniewic 15-22.01.1940 r.
Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data, podpis):	Sławomir Józefiak, 26.11.2025 r.	

¹ cmentarz wojenny / kwatera wojenna / mogiła zbiorowa / grób indywidualny....